

คำนำ (พิมพ์ครั้งที่ 1)

หนังสือเล่มนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นตำราประกอบการศึกษาวิชาการร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ (LW 456) ของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เป็นไปตามหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้ศึกษาได้มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขั้นตอนในการร่างกฎหมาย องค์การที่มีหน้าที่ยกร่างกฎหมาย คุณสมบัติของผู้ร่างกฎหมาย และที่มุ่งเน้นคือรูปแบบและวิธีการทั่วไปในการร่างกฎหมาย วิธีการร่างบทบัญญัติเฉพาะแต่ละประเภท และ กระบวนการเสนอร่างกฎหมายประเภทต่าง ๆ

ในการเขียนตำราเล่มนี้ ผู้เขียนได้รวบรวมแบบในการร่างกฎหมายบางประเภท ได้แก่ พระราชบัญญัติ (และกฎหมายที่มีฐานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ) พระราชกฤษฎีกาและกฎกระทรวง ซึ่งกฎหมายทั้ง 3 ประเภทนี้เป็นกฎหมายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่เรียกว่า “กฎหมายแบบ” ส่วนกฎหมายประเภทอื่นมิได้กล่าวถึงเนื่องจากจำกัดในเรื่องเวลา

อนึ่ง วิชาความรู้และหลักเกณฑ์ในการร่างกฎหมายนี้ เป็นเพียงหลักเกณฑ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการร่างกฎหมายเท่านั้น ส่วนการที่จะร่างกฎหมายได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการร่างกฎหมายของผู้ร่างแต่ละคนด้วย จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ศึกษาจะได้รับแนวทางเบื้องต้นในการร่างกฎหมายจากหนังสือเล่มนี้ตามสมควร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเรือง
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำ (พิมพ์ครั้งที่ 2)

หนังสือเล่มนี้ได้จัดทำขึ้นเป็นครั้งที่ 2 เพื่อใช้เป็นตำราประกอบการศึกษาวิชาการร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ (LW 456) ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งในหลายกระบวนการที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เปิดสอนเป็นวิชาเลือกเสรี

ในการพิมพ์ครั้งที่ 1 เมื่อ พ.ศ.2539 ได้จัดพิมพ์เพียงจำนวน 500 เล่ม ซึ่งปรากฏว่าหลังจากที่ได้จัดพิมพ์ในครั้งแรกแล้ว มีนักศึกษาให้ความสนใจในวิชานี้มากขึ้นกว่าเดิม จนกระทั่งตำราจำหน่ายหมดในเวลาอันรวดเร็ว เป็นเหตุให้ต้องรีบปรับปรุงตำรานี้อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ทันใช้ในภาคเรียนถัดไป

ในการพิมพ์ครั้งที่ 2 นี้ ได้ปรับปรุงรูปแบบและเนื้อหาของวิชาร่างกฎหมายให้เข้าใจง่ายขึ้น และได้เพิ่มเติมตัวอย่างของกฎหมายต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าใจวิธีการในการร่างกฎหมายได้โดยง่าย จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าในการจัดพิมพ์ครั้งที่ 2 นี้ ตำราเล่มนี้จะเป็นตำราที่อ่านง่ายขึ้น และได้ประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการร่างกฎหมายในเบื้องต้นด้วย

อนึ่ง ตำราเล่มนี้คงไม่อาจเสร็จสมบูรณ์ขึ้นได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์ แห่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พินิจ รื่นเรือง บิดาผู้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงหนังสือเล่มนี้ตั้งแต่บทแรกจนบทสุดท้าย และเป็นผู้อบรมสั่งสอน ปกป้องวิญญาณความเป็นครูไว้ในจิตวิญญาณของผู้สอนด้วย อันเป็นแนวทางในการสั่งสอนศิษย์อยู่จนทุกวันนี้

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณอาจารย์รุ่นพี่ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำต้นฉบับหนังสือนี้ อีกทั้งในการสนับสนุนให้มีโอกาสก้าวหน้าทางด้านวิชาการและหน้าที่การงานด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเรือง
คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำ (พิมพ์ครั้งที่ 3)

ตำราวิชาการร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ (LW 456) ได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ 3 เนื่องจากการพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี 2542 นั้นหนังสือได้จำหน่ายอย่างรวดเร็ว จึงได้ทำการปรับปรุงใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ฉบับปีพุทธศักราช 2540 ซึ่งกำลังใช้บังคับอยู่ และได้แก้ไขกฎหมายในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัยยิ่งขึ้น รวมทั้งได้เพิ่มเติมในส่วน of กระบวนการนิติบัญญัติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วย

ตำราเล่มนี้ยังคงยึดแนวทางการร่าง “กฎหมายแบบ” ได้แก่ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง โดยนำเค้าโครงของวิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต เรื่อง การร่างกฎหมาย ของ คุณกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นแนวทาง นอกจากนี้ยังได้รับคำแนะนำจาก คุณไชยเดช ตันติเวสส อาจารย์ผู้ร่วมสอนวิชานี้ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งตุลาการศาลชั้นต้น ศาลปกครอง เพื่อแก้ไขหนังสือที่จัดพิมพ์ครั้งนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การปรับปรุงตำราครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อวงการกฎหมายไทยในการศึกษาวิธีการร่างกฎหมาย ไม่ว่าต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือมหาวิทยาลัยอื่นที่นำหนังสือเล่มนี้ไปใช้ประกอบการศึกษา และผู้สนใจทั้งหลายด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเรือง
คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำ
(พิมพ์ครั้งที่ 4)

ในการพิมพ์ครั้งที่ 4 ได้จัดพิมพ์เพราะคำราหมด จึงไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม เพราะเนื้อหาเดิมเพียงมีการแก้ไขเมื่อไม่นานมานี้ ในครั้งนี้ได้จัดพิมพ์เพิ่มจำนวนขึ้นอีกเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนของนักศึกษาที่เพิ่มปริมาณขึ้นมาก จนทำให้การพิมพ์จำหน่ายแต่ละครั้งหมดอย่างรวดเร็ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเรือง
คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำ
(พิมพ์ครั้งที่ 5)

ในการพิมพ์ครั้งที่ 5 เนื่องจากคำราที่จัดพิมพ์ครั้งที่ 4 หมด และเนื้อหาในการพิมพ์ครั้งที่ 4 (พ.ศ. 2547) ยังคงใช้ในการศึกษาได้ต่อไป เพราะยังไม่มีมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชานี้ ในการพิมพ์ครั้งนี้จึงไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาจากเล่มก่อนแต่อย่างใด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเรือง
คณะนิติศาสตร์

คำนำ
(พิมพ์ครั้งที่ ๘)

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๘ ได้ปรับปรุงเนื้อหาเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาและบุคคลทั่วไปที่สนใจเรื่องนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเรือง
คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง